

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

38 – 2007 Živa stoka

AGRARNI MARKETIŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

19. septembar 2007. Vol. 2, Broj 38

 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Njega papaka	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Niže cijene teladi i junadi

U toku prethodne nedjelje primjetan je pad cijene teladi i junadi. Cijena teladi kategorije do 160 kg simentalke rase je sa 2,74 pala na 2,65€ (-0,09€) i ostalih rasa teladi sa 2,66 na 2,59€ (-0,06€). Kod junadi je primjetan veći pad cijene i to:

1. Junad do 300kg simentalke rase sa 2,00 na 1,70€ (-0,30€)
2. Junad do 300kg ostale rase sa 1,80 na 1,70€ (-0,10€)
3. Junad preko 300kg simentalke rase sa 1,65 na 1,50€ (-0,15€)
4. Junad preko 300kg ostale rase sa 1,60 na 1,53€ (-0,07€)

Blagi porast cijene bilježimo kod krava za klanje čija je cijena sa 0,88 porasla na 0,93€ (+0,05€).

Bar

Cijene ove nedjelje su na nivou prethodne. Ove nedjelje smo registrovali dosta mali obim trgovine, trgovci se žale da je kondicija grla dosta slaba zbog duge suše. Trgovci sa ovog područja redovno odlaze na stočnu pijacu u Podgoricu da tamo trguju, što se dešava, istina nešto rjeđe, i sa stočarima sa područja ulcinjske opštine, što kazuje da je pijaca najbolje mjesto za trgovinu. Ponude na lokalnim pijacama i dalje nema.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove sedmice manja je ponuda jagnjadi i pri-

plodnih ovaca. Cjenovni trend je u padu kod kategorija teladi i krava za klanje.

Bijelo Polje

U toku ove sedmice na bijelopoljskim stočnim pijacama primjetan je pad ponude simentlskih krava za klanje, dok su cijene zadržale prošlonedjeljni nivo.

Prodaja jagnjadi obavljena je i vanpijačno uz dogovor farmera i klaničara.

Nikšić

Cijene žive stoke u Nikšiću su ostale nepromijenjene u odnosu na prošlu nedjelju. Na stočnoj pijaci i dalje nema

ponude. Podaci o ponudi i cijenama uzeti su od farmera.

Pljevlja

Ponuda stoke na pijacama ove nedjelje bila je zadovoljavajuća. I dalje se veoma malo trguje na pijacama. Trgovina se uglavnom obavlja na farmama. Protekle nedjelje počeo je organizovani otkup jagnjadi na području pljevaljske opštine.

Podgorica

Na podgoričkoj stočnoj pijaci cijene su slične prošlonedjeljim. U ponudi je bilo najviše šilježadi, a takođe ponuda i potražnja ostalih vrsta i kategorija stoke je dobra. I ovog pazara bilo je dosta krava kako za klanje tako i za uzgoj. Cijena kukuruza je nešto niža tako da džak od 50kg staje 14€. Bala sijena dosta lošeg kvaliteta prosječne težine oko 20kg koštala je od 2,8 do 3,2€.

**REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE**

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 13. - 19. 9. 2007. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.50 (2.50-2.50)	2.60 (2.50-2.70)	~	2.70 (2.65-2.75)	2.80 (2.80-3.00)	2.65 (2.61-2.74)
2	Telad 80-160 kg kg	2.80 (2.50-2.90)	2.30 (2.30-2.30)	2.30 (2.20-2.50)	2.75 (2.50-2.90)	2.60 (2.45-2.60)	2.80 (2.70-3.00)	2.59 (2.44-2.70)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	1.70 (1.60-1.80)	1.70 (1.60-1.80)
4	Junad do 300 kg kg	~	~	~	1.90 (1.70-2.10)	~	1.50 (1.40-1.70)	1.70 (1.55-1.90)
5	Junad preko 300 kg SIM kg	~	~	1.50 (1.40-1.55)	~	~	~	1.50 (1.40-1.55)
6	Junad preko 300 kg kg	1.60 (1.50-1.70)	1.30 (1.30-1.30)	~	1.70 (1.50-1.80)	~	~	1.53 (1.43-1.60)
7	Krave za klanje SIM kg	~	1.00 (1.00-1.00)	1.20 (1.10-1.30)	~	~	~	1.10 (1.05-1.15)
8	Krave za klanje kg	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.90 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.10)	1.00 (0.90-1.10)	0.90 (0.70-1.20)	0.93 (0.83-1.07)
9	Prasad kg	~	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.40-2.60)	2.75 (2.50-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	2.40 (2.40-2.50)	2.43 (2.36-2.52)
10	Jagnjad kg	2.20 (2.20-2.30)	2.20 (2.15-2.20)	2.15 (2.10-2.20)	2.30 (2.20-2.50)	2.15 (2.15-2.15)	~	2.20 (2.16-2.27)
11	Šilježad kg	~	~	~	~	~	2.20 (2.10-2.30)	2.20 (2.10-2.30)
12	Ovce za klanje kg	~	~	~	~	~	1.60 (1.40-1.50)	1.60 (1.40-1.50)
13	Ovnovi kg	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)
14	Jarad kg	~	2.00 (2.00-2.00)	2.30 (2.20-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	~	~	2.27 (2.23-2.33)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
15	Priplodne ovce grlo	~	120.00 (120.00-120.00)	90.00 (80.00-120.00)	100.00 (80.00-110.00)	90.00 (80.00-120.00)	~	100.00 (90.00-117.50)
16	Priplodne koze grlo	~	60.00 (60.00-80.00)	70.00 (60.00-90.00)	90.00 (80.00-100.00)	~	~	73.33 (66.67-90.00)
17	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)
18	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	1,000.00 (800.00-1,200.00)	~	1,000.00 (800.00-1,200.00)
19	Priplodne junice Melez grlo	~	~	600.00 (500.00-700.00)	~	~	~	600.00 (500.00-700.00)
20	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	700.00 (600.00-900.00)	950.00 (700.00-1,150.00)
21	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	~	800.00 (700.00-1,000.00)	800.00 (700.00-1,000.00)
22	Priplodne krave Melez grlo	580.00 (550.00-580.00)	800.00 (500.00-1,100.00)	750.00 (550.00-950.00)	600.00 (400.00-800.00)	~	~	682.50 (500.00-857.50)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 10.-16.9.2007. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija												Vojvodina						Dominantna cena Srbija			
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Ospionica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin	
Dviske	sve		130	---	120	120	120	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Jagnjad	sve		150	150	140	150	130	180	180	180	150	150	180	160	---	---	150	180	170	---	---	---	190	150
Jarići	sve		150	120	140	130	130	150	150	---	140	150	120	---	---	---	---	160	160	---	---	---	150	150
Junad	do 300 kg	HF	---	---	110	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM	140	---	120	120	---	130	130	115	---	135	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130
Junad	>480 kg	sve	130	120	120	120	---	120	120	---	---	125	120	---	---	125	---	125	---	---	---	---	120	120
Koze	sve		80	---	80	70	80	---	---	---	100	70	70	---	---	---	---	100	80	---	---	---	---	80
Krave za klanje	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Krave za klanje	SM		80	80	80	80	80	70	75	75	---	75	70	---	---	---	---	---	80	---	---	---	---	80
Krmače za klanje	>130 kg	sve	70	90	80	70	70	---	---	---	75	70	75	---	---	---	---	---	80	---	---	---	80	70
Ovca	sve		110	110	100	100	---	90	90	100	100	100	90	100	---	---	85	100	90	---	---	---	90	100
Ovnovi za priplod	sve		140	120	110	110	120	---	---	---	100	---	120	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Prasad do 15 kg	sve		90	110	95	---	100	120	120	80	90	100	110	---	---	---	90	120	---	---	---	---	120	120
Prasad do 25 kg	sve		90	100	90	90	100	100	110	80	90	110	110	---	---	---	85	120	95	---	---	---	110	90
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	160	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Šilježad	sve		130	---	120	130	140	130	---	130	130	---	---	---	---	---	---	130	120	---	---	---	150	130
Telad	80-160 kg	HF	220	---	180	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Telad	80-160 kg	SM	240	200	240	225	240	230	220	200	---	210	215	---	---	---	---	---	230	---	---	---	---	240
Tovljenici	80-130 kg	sve	90	110	100	100	95	80	---	90	100	100	90	---	---	---	90	90	95	---	---	---	115	90
Tovljenici	>130 kg	sve	80	100	85	80	80	70	---	80	90	90	85	---	---	---	---	80	90	---	---	---	105	80

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 80 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / Stočni sajam-livestock market - Hrvatska

Prices for product group

U razdoblju: od 03.09.2007. do 09.09.2007. (36.tj.2007.god.)

Uspoređeno s razdobljem: od 20.08.2007. do 26.08.2007.

(34.tj.2007.god.)

Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20.00	1.00
	2.Max	31.00	1.00
	Prosjek	24.86	-0.30
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	18.00	0.00
	2.Max	25.00	1.00
	Prosjek	20.44	-0.23
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	-0.50
	2.Max	13.00	0.00
	Prosjek	11.63	0.05
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	9.00	0.00
	2.Max	9.00	-1.00
	Prosjek	9.00	-0.50
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	12.00	2.00
	2.Max	18.00	1.00
	Prosjek	12.92	0.26
bik holstajn (>450 kg)-beef .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	11.00	0.00
	Prosjek	10.50	0.00
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	12.00	0.00
	Prosjek	11.00	0.00
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4.00	0.00
	2.Max	10.00	1.00
	Prosjek	5.77	-0.09
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	8.00	0.00
	2.Max	20.00	2.00
	Prosjek	10.44	-0.53
svinja (80-120 kg)-pig .	1.Min	8.00	1.00
	2.Max	16.00	1.00
	Prosjek	10.10	0.78
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	4.00	-1.00
	2.Max	9.00	2.00
	Prosjek	5.90	0.40
janjad-lambs .	1.Min	17.00	0.00
	2.Max	33.00	5.00
	Prosjek	24.69	1.57
ovca (za klanje)-sheep .	1.Min	9.00	3.00
	2.Max	10.00	3.00
	Prosjek	9.24	2.74
jare-kid goat .	1.Min	20.00	3.00
	2.Max	29.00	1.00
	Prosjek	27.46	3.79
ždrijebe-foal .	1.Min	12.00	-1.00
	2.Max	13.00	0.00
	Prosjek	12.50	-0.50
konj-hors .	1.Min	10.00	----
	2.Max	11.00	----
	Prosjek	10.50	----

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

NJEGA PAPAKA

Krave preko 50% ukupnog vremena provode stojeći ili u kretanju. Na svaku nogu kod krave dolazi velika tjelesna masa, koja najviše opterećuje papak kao najniži dio noge. Jedan od prvih i najvažnijih uslova za visoku proizvodnju mlijeka jeste da kravi omogućimo udobno kretanje i stajanje.

Kod krava u prirodi papci stalno rastu ali se i troše i to mjesečno u prosjeku 5-10 mm. Krave koje se drže u intenzivnim uslovima, štalski, odnos između porasta i trošenja papaka je poremećen. Papci postaju sve duži a često se povijaju i naviše. Krave su nesigurne u kretanju, odnosno kreću se sve teže. Problemi sa papcima se prepoznaju po ispoljavanju dvije pojave:

1. Sporiji i teži hod i
2. Sve duže ležanje.

Krave koje imaju poteškoća sa papcima nerado i usporeno ustaju. Brzo obave ishranu, napajanje, izbacivanje fecesa i dr i ponovo traže mjesto za ležanje.

Kod krava koje imaju problema sa papcima smanjuje se produktivnost.

Zbog svega navedenog poželjno je obratiti pažnju na njegu papaka. U osnovne mjere njege papaka spadaju dezinfekcija i orezivanje.

1. Dezinfekcija papaka

Ova mjera se izvodi relativno lako i jednostavno. Sa dezinfekcijom se postiže zaštita papka kao i njegovo očvršćivanje.

Dezinfekciju bi trebalo obavljati mjesečno ili bar dvomjesečno. Za dezinfekciju se koriste »kade«, to su udubljena u betonu dužine 150-200 cm a širine 80 cm. Najčešća dubina je 15 cm. Za dezinfekciju se koriste obično formalin (3%) ili bakarni sulfat (5%). Bakarni sulfat utiče povoljno i na otvrdnjivanje papaka pa je zbog toga širi u primjeni.

U praksi se često koriste oba sredstva naizmjenično.

2. Orezivanje papaka

Orezivanje papaka je njihovo skraćivanje i formiranje pravilnog oblika kao i čišćenje.

Orezivanje se po pravilu vrši dva puta godišnje. Poslije porođaja je obavezno orezivanje. Kod krava koje se drže vezano i slobodno nema pravila u terminu orezivanja ali kod krava koje se vode na ispašu najbolji termini za orezivanje su na 3-4 nedjelje prije puštanja na ispašu i drugo orezivanje je poslije perioda ispaše.

Mjesto za orezivanje papaka je poželjno da bude van štale ali može da bude i u njoj. Za orezivanje treba kravu nekako fiksirati a nogu koja se obrađuje postaviti na drvenu podlogu.

Orezivanje papaka obavljaju profesionalci kao i sami farmeri na svojim farmama.